

SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND

NR 1—2 1984

Nyheter i skattelagstiftningen vid 1984 års taxering m m

*Av bitr skattedirektören Roland Armholt och
kammarrättsassessorn Peder André*

I

Ändringar som införts till 1984 års taxering

Vårdbidrag

SFS 1982:779 (Prop 1981/82:216, Sfu 18)

Vårdbidraget, som har beviljats föräldrar som i hemmet vårdar ett handikappat eller sjukt barn, utgjorde tidigare i sin helhet skattepliktig intäkt av tjänst. Bidraget är avsett att utgöra ersättning både för det vårdarbete som föräldrarna utför och de merkostnader som handikappet ger upphov till.

De ändrade reglerna innebär att merkostnadsdelen av vårdbidraget undantas från skatteplikt.

Stipendier

SFS 1983:447 (Prop 1982/83:157, SkU 50)

SN 1983 s 334 (Anclow)

Stipendier som utgår till studerande vid undervisningsanstalter eller som eljest är avsedda för mottagarens utbildning utgör enligt 19 § KL inte skatte-

1

pliklig intäkt. En förutsättning för skattefrihet är dock att den som stipendium betecknade ersättningen är av renodlat benefik natur. I de fall stipendiet utgetts till anställd av arbetsgivaren eller någon honom närstående har stipendiet i praxis ansetts utgöra ersättning för arbete som utförts eller skolat utföras för arbetsgivarens räkning och således beskattats. Likartade överväganden har i allmänhet gjorts i fråga om stipendier från uppdragsgivare till uppdragstagare.

Stipendium för deltagande i kurser av facklig natur har beskattats om mottagaren av stipendiet innehaft någon form av förtroendeuppdrag inom den fackliga organisationen.

Regeln om skattefrihet för stipendier har nu ändrats och utvidgats så att stipendium som är avsett för mottagarens utbildning och som inte utgör ersättning för arbete för utgivarens räkning skall undantas från beskattning. Syftet med lagändringen är att möjliggöra kursdeltagande för sådana anställda som inte har rätt till ledighet för studier med bibehållen lön.

Lagstiftningen skall vara provisorisk i ett inledningsskede. Bestämmelserna, som tagits in i en särskild lag, skall avse stipendier som utges under åren 1983 och 1984.

Ej avdragsgilla avgifter

SFS 1982:1208 (Prop 1981/82:146 och 154 samt 1982/83:11 och 42, SkU 1982/83:12)

I 20 § andra stycket KL uppräknas utgifter för vilka avdrag inte får göras vid inkomstberäkningen. Genom ändringen har fyra nya avgifter tillkommit.

Skogsbruksbeskattningen

SFS 1982:323 (Prop 1981/82:182, SkU 68)

Ändringarna avser avdragsrätten för värdeminskning av markanläggningar, t ex skogsvägar, och avdragsrätt för dikning i skogsbruket. Beträffande markanläggning höjs det årliga värdeminskningsavdraget för skogsvägar från 5 % till 10 %. I fråga om dikning har tidigare omedelbart avdrag medgetts endast för skyddsdikning, d v s dikning som avser att vidmakthålla skogsmarkens avkastningsförmåga. Genom ändringarna medges i fortsättningen omedelbart avdrag för utgifter för all dikning som främjar skogsbruket.

Skogskonto

SFS 1982:325 (Prop 1981/82:182, SkU 68 jfr rskr 370)

Genom ändringen inskränks avsättningsmöjligheterna till skogskonto så att dessa överensstämmer med vad som gällde vid 1980 års taxering.

Skogsvårdsavgiften

SFS 1982:239 (Prop 1981/82:100 bil 13, SkU 53)

Skogsvårdsavgiften har ändrats (jfr s 22).

Företagsbeskattningen

SFS 1981:295—300 (Prop 1980/81:68, SkU 25 och 47)

SFS 1982:337 (SkU 1981/82:65)

SN 1981 s 215 och 423 (von Bahr)

SN 1981 s 263 (Herrlin)

SN 1981 s 273 (Wallestam)

1. Pågående arbeten, byggnadsrörelse och handel med fastigheter.

a) Pågående arbeten

Genom lagstiftningen har införts särskilda regler om pågående arbeten. De nya reglerna innehåller emellertid inte någon definition av begreppet ”pågående arbete”. Enligt förarbetena avser man i allmänhet påbörjade men vid beskattningsårets utgång inte avslutade uppdrag som en näringsidkare åtagit sig att utföra för en annan persons räkning.

I de nya reglerna skiljer man mellan arbeten som utförs på löpande räkning och arbeten som utförs till fast pris.

Arbeten anses utförda på löpande räkning om ersättningen uteslutande eller så gott som uteslutande fastställs utifrån ett på förhand bestämt arvode per tidsenhet och den faktiska tidsåtgången.

Skattskyldiga med bruttoomsättning som normalt understiger 20 × basbeloppet, får redovisa alla pågående arbeten som löpande räkningsarbeten. För arbeten utförda på löpande räkning gäller att resultatredovisningen skall ske i takt med faktureringen.

För arbeten utförda till fast pris bygger de införda reglerna på principen att de direkta kostnaderna skall behandlas på samma sätt som vid värderingen av ett eget tillverkat varulager. Bestämmelserna innebär att reserveringsutrymmet för byggnads-, anläggnings- och hantverksföretag är summan av 15 % av de direkta kostnaderna och samtliga indirekta kostnader. I konsultverksamhet skall samtliga direkta kostnader aktiveras. Reserveringsutrymmet är summan av de indirekta kostnaderna och ett grundavdrag motsvarande högst basbeloppet.

b) Byggnadsrörelse — handel med fastigheter

Genom ändringarna har bl a införts regler om byggsmittans omfattning i de fall då en skattskyldig, som bedriver byggnadsrörelse eller handel med fastigheter, förvärvar en fastighet genom köp, byte eller därmed jämförligt fång.

I det nya regelsystemet finns uttryckliga regler som tar sikte på situationer när fastigheter förvärvas av make till rörelseidkaren eller av företagsledaren i ett rörelsedrivande fåmansföretag.

Genom den nya lagstiftningen har också uttryckliga regler införts om beskattning vid uttag av egenregiarbete i byggnadsrörelse. Reglerna bygger på principen att uttagsbeskattningen skall ersätta överföring av smitta.

Enligt tidigare praxis ansågs fastigheter och värdepapper som utgjort omsättningstillgångar i en rörelse, kunna förlora denna karaktär om de tillföll

en ny ägare genom arv eller testamente. Av de nya reglerna framgår att t ex en ärvd fastighet i princip behåller sin skattemässiga karaktär även i arvingens hand. I vissa fall skall dock den nye ägaren ha möjlighet att skatta av sitt förvärv.

Särskilda regler har införts om avdrag för värdeminskning på omsättningsfastigheter.

Reglerna om nedskrivning av omsättningsfastigheter har preciserats genom de nya bestämmelserna. Av dessa framgår att det i räkenskaperna angivna värdet skall godtas om det inte understiger 85 % av anskaffningsvärdet. För en skattskyldig som även gör avsättning till resultatutjämningsfond är rätten till nedskrivning begränsad till 90 % av anskaffningsvärdet.

2. Ändrade avskrivningsregler för inventarier, regler om rätt beskattningsår och kvittning vid fel i bokslut.

a) Avskrivningsregler för inventarier

Ändringarna innebär

- en precisering av vilka inventarier, korttidsinventarier och inventarier av mindre värde, som får behandlas som driftkostnad, d v s är direkt avdragsgilla,
- att den planliga avskrivningsmetoden, särskild avskrivningsplan för varje inventarie, slopas i lagstiftningen,
- att det blir möjligt att tillämpa restvärdeavskrivning för alla som inte tillämpar den räkenskapsenliga metoden. Restvärdeavskrivning innebär en avskrivning med 25 % av inventariernas sammanlagda återstående oavskrivna värde vid räkenskapsårets utgång.

b) Regler om rätt beskattningsår

De nya reglerna innebär att en skattemässig prövning kan grundas på de vid räkenskapsårets ingång upptagna balansvärdena (d v s de värden som upptagits i utgående balans för föregående räkenskapsår). Om det visar sig att de värden som sedan upptagits vid räkenskapsårets utgång är felaktiga kan ”felet” hänföras till detta beskattningsår.

c) Kvittning vid fel i bokslut

Av bestämmelserna framgår att justering av de bokförda resultaten helt eller delvis kan underlåtas om

- den skattskyldige yrkar det,
- den felaktiga påverkan av resultatet beror på att lager, pågående arbeten eller någon fordringspost tagits upp med för lågt belopp eller någon skuldpost med för högt belopp,
- det är uppenbart att den skattskyldige genom dispositioner i bokslutet avseende nu nämnda tillgångs- eller skuldposter eller genom större avskrivningar på anläggningstillgångar skulle kunnat redovisa lägre resultat än vad som skulle framkomma efter justeringen,
- särskilda omständigheter inte föranleder att resultatet ändå skall justeras.

3. Inskränkning av begreppet kapitalförlust, därav införd skatteplikt för försäkringsersättning och ändrade regler för avsättning till eldsvådefonder.

Bestämmelserna om kapitalförlust (inte avdragsgill förlust) har gjorts mer detaljerade. Samtidigt har kapitalförlustbegreppet inskränkts.

På grund av de ändrade reglerna om kapitalförlust har försäkringsersättning eller annan ersättning som avser skada på fastighet eller avskrivningsbar markanläggning gjorts skattepliktig.

För att de ändrade skattepliktsreglerna inte skall leda till likviditetsproblem för en skattskyldig som fått försäkringsersättning eller liknande ersättning för skadade eller förstörda byggnader och markanläggningar har en rätt till avdrag införts då sådana belopp avsätts till en eldsvådefond. En ny lag om eldsvådefonder har införts.

Bidrag till regionala utvecklingsfonder SFS 1983:311 (Prop 1982/83:94, SkU 44)

Lagändringen innebär att företag får avdrag för bidrag som utan villkor lämnas till regional utvecklingsfond. Denna uttryckliga regel medför inte att avdrag inte kan medges för stöd till sysselsättningsfrämjande åtgärder i andra fall, utan avdragsrätten får då bedömas utifrån regeln i 29 § 1 mom KL, enligt vilken avdrag medges för bl a kostnader för personal, som är eller har varit anställd i rörelsen.

Avsättning till internvinstkonto SFS 1983:311 och 318 (Prop 1982/83:94, SkU 44) SN 1983 s 346 (Carlsson)

Förutsättningarna för att en avsättning till internvinstkonto vid försäljning inom en koncern från ett svenskt företag till ett utländskt företag skall vara avdragsgill har utvidgats. Tidigare krävdes att det säljande företaget var moderföretag. Nu räcker det med att det säljande företaget tillhör en koncern med ett svenskt moderföretag.

Förlustavdrag efter ägarskifte SFS 1983:987—988 (Prop 1983/84:63, SkU 15)

Reglerna om aktiebolags och ekonomiska föreningars rätt till förlustavdrag efter ägarskifte har ändrats. Spärregeln mot överlåtelser av aktier i familjebolag har mjukats upp så att ägarbyten blir tillåtna i betydligt större utsträckning än vad som är fallet utan att rätten till förlustavdrag går förlorad. Samtidigt utvidgas spärregeln till att omfatta alla företag som utgör fåmansföretag enligt 35 § 1 a mom sjunde stycket KL.

En spärregel har införts för företag som inte är fåmansföretag. Denna tar sikte på förvärv av aktier i skalbolag. Med skalbolag avses i princip ett bolag

som inte bedriver någon verksamhet och som därför saknar verkligt och särskilt värde för förvärvaren. Ett sådant bolag skall gå miste om rätten till förlustavdrag om dess aktier övergår till ny ägare.

Ekonomiska föreningar, sparbanker och jordbrukets kreditkassor skall fr o m 1984 års taxering kunna behålla sina förlustavdrag även efter fusion.

I övrigt tillämpas de nya reglerna första gången vid 1985 års taxering.

Kammarrättsassessorn Eva Lagebrant-Nordquist kommer i ett senare nummer att närmare beröra problematiken.

Tillfällig vinstskatt

SFS 1983:219 (Prop 1982/83:102, SkU 40)

SN 1983 s 284 (Sandström)

En tillfällig vinstskatt har införts för svenska aktiebolag. Vinstskatten baseras på utdelningen för verksamhetsåret 1983. Skatten utgår med 20 % av ett beskattningsunderlag som motsvarar skillnaden mellan den utdelning som bolaget lämnar för verksamhetsåret 1983 och utdelning som skall tillgodoräknas bolaget. För vinstskatten tillämpas i fråga om deklaration, beslut, uppbörd m m i huvudsakliga delar lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning. Beskattningsmyndighet är RSV.

Vinstskatt är inte att anse som driftkostnad för bolaget. Den är därför *inte avdragsgill* vid inkomsttaxeringen. Detsamma gäller dröjsmålsavgift för preliminärbelopp.

Obligatorisk insättning på särskilt investeringskonto

SFS 1982:1185 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

I en särskild lag föreskrivs en skyldighet för svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening och svensk sparbank som huvudsakligen driver jordbruk, skogsbruk, fastighetsförvaltning eller rörelse att betala in medel på ett räntelöst konto i riksbanken. Det belopp som betalas skall motsvara 20 % av årsvinsten för verksamhetsåret 1983 eller motsvarande. (Att denna skyldighet även gäller för 1984 års vinster framgår nedan s 22.) Medlen skall vara spärrade under två år. Inbetalningen blir avdragsgill om motsvarande belopp avsätts till en särskild investeringsfond. Efter särskilt tillstånd får dock fonden tas i anspråk för bl a investeringar i byggnader, markanläggningar och inventarier samt kostnader för forskning, utveckling och marknadsföring utomlands. Utbetalning av fondmedel får ske redan efter utgången av juni månad taxeringsåret. Befrielse från inbetalningsskyldigheten kan medges om det föreligger ”synnerliga skäl”.

Ianspråktagande av investeringsfonder m m

SFS 1983:666—671 (Prop 1982/83:113, NU 39)

Fr o m den 1 juli 1983 har vissa förändringar i statens industriverks verksamhet genomförts. Bl a har en omfördelning av arbetsuppgifter mellan arbetsmarknadsstyrelsen och statens industriverk skett. De uppgifter som ar-

betsmarknadsstyrelsen hade enligt lagstiftning om olika investeringsfonder m m (arbetsmiljöfond, investeringsfond enligt lagen (1974:988) om avsättning till särskild investeringsfond, allmän investeringsfond, investeringsreserv, vinstfond och särskild investeringsfond), har överförts på industriverket.

Enligt äldre bestämmelser gällde för allmänna investeringsfonder, investeringsreserver, vinstfonder och särskilda investeringsfonder att medgivande till ianspråktagande av fonder för vissa ändamål lämnades endast av regeringen. De ändamål som avses är kostnader för tekniskt och naturvetenskapligt forsknings- och utvecklingsarbete m m samt kostnader för att främja avsättningen utomlands av varor som tillverkas här i riket. Enligt de nya reglerna gäller att regeringen får bemyndiga industriverket att besluta om ianspråktagande av allmän investeringsfond m m även för dessa ändamål.

Förordningen om frisläpp av investeringsfonder

SFS 1983:672, 831 och 927

Till följd av ett statens industriverk har övertagit arbetsmarknadsstyrelsens uppgift att pröva ansökningar enligt förordningen har vissa mindre justeringar gjorts i reglerna.

Frisläppsperioderna för de allmänna investeringsfonderna har förlängts med ett år. Företagen får alltså utnyttja sina fonder för byggnads- och markarbeten som utförs t o m mars 1985 och för maskiner och andra inventarier som anskaffas före utgången av år 1984. Frisläppet, som gäller samtliga företag och investeringar i hela landet, omfattar även avsättningar som görs i bokslut till ledning för 1984 års taxering.

Vidare har frisläppet utvidgats till att omfatta även kostnader för forsknings- och utvecklingsarbete och för marknadsföring utomlands till den del kostnaderna hänför sig till tiden före utgången av mars 1985.

Bestämmelserna om begränsning av möjligheterna att ta en fond i anspråk för företag som tillgodofört sig särskilt investeringsavdrag har slopats.

En annan förändring är att investeringsperioden förlängs automatiskt med ett år för de företag som fått tillstånd i enlighet med det tidigare bemyndigandet. Under de nya frisläppsperioderna gäller de förutsättningar och villkor som har angetts i tidigare beslut. Rätt till investeringsavdrag enligt 7 § lagen (1979:609) om allmän investeringsfond föreligger dock endast i fråga om byggnads- och markarbeten samt arbeten i skogsbruk som utförs i stödområdena enligt förordningen om regionalpolitiskt stöd.

Vid bedömningen av om rätt till investeringsavdrag enligt 7 § lagen om allmän investeringsfond föreligger och om investeringsfond får kombineras med särskilt investeringsavdrag skall dock äldre bestämmelser tillämpas, såvitt gäller byggnadsarbeten, arbeten på markanläggningar samt arbeten i skogsbruk som utförs före utgången av mars 1984, samt inventarier som anskaffats före utgången av år 1983.

Förordningen om frisläpp av vinstfonder

SFS 1983:673 och 832

Till följd av att statens industriverk har övertagit arbetsmarknadsstyrelsens uppgift att pröva ansökningar enligt förordningen har vissa mindre justeringar gjorts i reglerna.

Dessutom har en ändring skett av 1 § så att frisläppet utvidgats till att omfatta även kostnader för forsknings- och utvecklingsarbete och för marknadsföring utomlands. Vidare har bestämmelsen om begränsning av möjligheterna att ta en fond i anspråk för företag som tillgodofört sig särskilt investeringsavdrag vid inkomsttaxeringen slopats. Äldre bestämmelser skall dock fortfarande tillämpas i fråga om dels byggnadsarbeten, arbeten på markanläggningar samt arbeten i skogsbruk som utförs före utgången av mars 1984, dels inventarier som anskaffats före utgången av år 1983.

Förordning om frisläpp av särskilda investeringsfonder

SFS 1983:55, 674 och 833

Lagstiftningen om obligatorisk inbetalning på särskilt investeringskonto (se ovan s 6) har följts av en förordning om frisläpp av de särskilda investeringsfonderna. Bestämmelserna har utformats i huvudsak enligt vad som gäller för vinstfonderna.

Förordningen har därefter ändrats vid två tillfällen. Bl a har statens industriverk övertagit arbetsmarknadsstyrelsens uppgift att pröva ansökningar enligt förordningen, vilket medfört vissa mindre justeringar i reglerna.

Vidare har frisläppet utvidgats till att omfatta även kostnader för forsknings- och utvecklingsarbete. Slutligen har bestämmelsen om begränsning av möjligheterna att ta en fond i anspråk för företag som tillgodofört sig särskilt investeringsavdrag vid inkomsttaxeringen slopats. Äldre bestämmelser skall dock fortfarande tillämpas i fråga om byggnadsarbeten, arbeten på markanläggningar samt arbeten i skogsbruk som utförts före utgången av mars 1984.

Förordning om frisläpp av investeringsreserver

SFS 1983:926

Regeringen har utvidgat frisläppet av investeringsreserver till att omfatta även avsättningar som gjorts i bokslut till ledning för 1983 års taxering. Vidare har frisläppsperioden förlängts med ett år, d v s reserverna får utnyttjas för byggnads- och markarbeten som utförs t o m mars 1985 och för maskiner och andra inventarier som levereras före utgången av år 1984. Slutligen har bestämmelsen om begränsning av möjligheterna att ta en fond i anspråk för företag som tillgodofört sig särskilt investeringsavdrag slopats. Äldre bestämmelser skall dock fortfarande tillämpas i fråga om byggnadsarbeten, arbeten

på markanläggningar samt arbeten i skogsbruk som utförts före utgången av mars 1984 och inventarier som levererats före utgången av år 1983.

Skattebefrielse enligt avtal med Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) beträffande studerande m fl vid världsuniversitetet.

SFS 1983:205 (Prop 1982/83:104, JuU 28)

Genom ändringen har ledamöterna i styrelsen för världssjöfartsuniversitetet, studerande vid universitetet och särskilt inbjudna personer till universitetet befriats från skattskyldighet. De som är anställda hos eller har uppdrag av IMO är redan tidigare skattebefriade. Universitetet är beläget i Malmö.

Skatteprivilegier för vissa anställda vid Stockholmskonferensen

SFS 1983:1000 (Prop 1983/84:55, JuU 11)

Personal vid Stockholmskonferensens sekretariat, inklusive tolkar, översättare och annan språkpersonal, skall vara befriade från skattskyldighet till stat och kommun för inkomst av sin anställning vid sekretariatet. Denna bestämmelse tillämpas på sådana inkomster som har uppburits från och med den 1 september 1983.

Värnpliktsförmåner

SFS 1983:333 (Prop 1982/83:115, FöU 11)

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 32 § KL om den skatterättsliga behandlingen av värnpliktsförmåner har ändrats.

Ersättning till arbetslösa ungdomar i vissa fall

SFS 1983:1075—1076 (Prop 1983/84:46, AU 12)

Enligt en särskild lag blir offentliga arbetsgivare skyldiga att ta emot ungdomar. I vissa fall kommer särskild ersättning att utgå, t ex därför att arbete inte anvisats föreskriven tid. En sådan ersättning betraktas inte som lön men skall utgöra skattepliktig intäkt.

Schablonavdraget under inkomst av tjänst

SFS 1982:421 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

Schablonavdraget under inkomst av tjänst har höjts till 1 000 kr för den som redovisar inkomst som härrör från utfört arbete, dock högst 5 % av denna inkomst. För övriga, exempelvis de som endast redovisar inkomst i form av pension, finns 100-kronorsavdraget kvar. Om 5 %-regeln tillämpas avrundas beloppet till närmast högre hundratal kr.

Avdrag för kostnader för resor till och från arbetet (tidigare inskränkt till att avse endast del som överstiger 1 000 kr), resekostnader och ökade levnads-kostnader vid tjänsteresa eller dubbel bosättning medges vid sidan av det nya schablonavdraget.

Ytterligare om kostnader för intäkternas förvärvande

SFS 1983:1051 (Prop 1983/84:68, SkU 16)

En av ändringarna gäller vid 1984 och 1985 års taxeringar och berör dem som arbetar inom byggnads- och anläggningsbranschen. Den som har haft arbete på en och samma ort utanför den vanliga verksamhetsorten under längre tid än två år får normalt inte avdrag för ökade levnadskostnader enligt de schabloner som gäller när traktamente har utgått. I avvaktan på att en pågående översyn av hela traktamentsbeskattningen slutförs har en tidsbegränsad schablon avseende 1984 och 1985 års taxeringar tillkommit. Enligt denna medges avdrag efter tvåårsperiodens utgång med belopp motsvarande traktamentet, dock högst med den del av RSVs normalbelopp som avser kost vid långtidsförrättning ökat med den faktiska logikostnaden på arbetsorten.

Reglerna om avdrag för kostnader för resor med bil mellan bostad och arbetsplats när bil används i tjänsten har också ändrats. En skattskyldig som använder bil i tjänsten under minst 60 dagar per år skall få avdrag för kostnader för resor med bil mellan bostad och arbetsplats under de dagar som bilen används i tjänsten. Om bilen används under 160 dagar per år eller oftare skall avdrag få göras för alla dagar som bilen används för resor mellan bostad och arbetsplats. En ytterligare förutsättning för avdragsrätt är att bilen körs minst 300 mil i tjänsten per år. Dessa ändringar (med undantag för 300 milsgränsen, såvitt avser 160-dagarsregeln) tillämpas i princip fr o m 1984 år taxering. Beräkningsgrunderna för avdraget för bilkostnader vid resor mellan bostad och arbetsplats ändras också. I fortsättningen skall man vid beräkningen av avdraget inte få beakta fasta kostnader, vilket i dag medges för varje körd mil t o m 1 000 mil. Denna ändring tillämpas först fr o m 1985 års taxering.

Vidare har en teknisk ändring i fråga om avdrag för skyddsutrustning och skyddskläder gjorts.

Utvidgad skattskyldighet i Sverige för aktievinster

SFS 1983:452 (Prop 1982/83:144, SkU 51)

Enligt 53 § 1 mom första stycket a) KL är en fysisk person som inte är bosatt här inte skattskyldig för vinst vid försäljning av aktier eller andelar i svenska företag. Bosättningen är således avgörande för frågan om skattskyldighet föreligger för en sådan vinst.

Denna regel har nu ändrats så att fysiska personer även under en tioårsperiod efter utflyttning från landet skall vara skattskyldiga i Sverige för vinster vid försäljning av aktier eller andelar i svenska företag. Vinsten skall tas till beskattning vid taxeringen för avyttringsåret.

De nya reglerna innebär vidare att den som säljer aktier eller andelar i ett svenskt företag medan han är bosatt här i landet och sedan bosätter sig utomlands skall beskattas för vinsten vid taxeringen för utflyttningsåret oberoende av om köpeskillingen blivit tillgänglig för lyftning eller inte.

Vid fall av successiv reavinstbeskattning — när intäktens storlek är beroende av viss framtida händelse — skall tillkommande belopp beskattas vid taxeringen för det år då beloppet blir tillgängligt för lyftning.

De nya reglerna skall gälla för avyttringar som sker efter den 8 april 1983.

Realisationsvinstbeskattning av börsaktier och liknande aktier

SFS 1983:1116 (Prop 1983/84:48, SkU 11 och 20)

Beräkningen av anskaffningskostnader enligt den s k schablonregeln för börsaktier (eller aktier som är föremål för liknande notering) och för andel i aktiefond som avyttras efter minst två års innehav har ändrats. I stället för att få ta upp halva försäljningspriset som anskaffningskostnad får man i fortsättningen ta upp endast 25 % av försäljningspriset som anskaffningskostnad. De nya reglerna tillämpas i fråga om avyttringar som skett efter den 24 oktober 1983.

Återbetalning av vissa räntebidrag

SFS 1983:446 (Prop 1982/83:157, SkU 50)

SN 1983 s 336 (Anclow)

Enligt bl a 36—38 §§ bostadsfinansieringsförordningen (1974:946) utgår statligt lånestöd i form av räntebidrag. Sådana bidrag utgörs i princip av skillnaden mellan å ena sidan de faktiska räntekostnaderna för vissa bostadslån och å andra sidan en av staten garanterad räntekostnad för lånen i fråga.

Enligt punkt 7 av anvisningarna till 24 § KL skall räntebidrag inte tas upp som skattepliktig intäkt. Av 20 § KL framgår att avdrag för ränta på lånat, i fastigheten nedlagt, kapital får ske endast med det belopp varmed räntan har överstigit räntebidraget. Den omständigheten att en fastighetsägare har fått räntebidrag har således, trots att bidraget inte är skattepliktigt, påverkat den taxerade inkomsten så att denna blivit högre än annars hade varit fallet.

I vissa fall har räntebidrag betalats ut med för höga belopp och återkrav framställts. I praktiken sker återbetalningen antingen genom att det återkrävda beloppet kvittas mot framtida bidrag som fastighetsägaren är berättigad till eller genom särskild återbetalning. Hittills har uttryckliga regler saknats om återbetalningarnas behandling i skattehänseende.

Enligt beslut av riksdagen skall de återbetalade beloppen vara i princip avdragsgilla vid inkomsttaxeringen. Avdraget får göras i förvärvskällan kapital och med högst den del av det återbetalade belopp som tidigare verkligen har avräknats från erlagd ränta vid beskattningen. Bestämmelsen äger tillämpning redan fr o m 1978 års taxering.

Beskattningen av statsskuldväxlar m m

SFS 1982:1204 (Prop 1982/83:58, SkU 9)

Beskattningen av värdestegring vid avyttring av statsskuldväxlar och skatt-

kammarväxlar skall ske på samma sätt som för bankcertifikat. Det innebär att skillnaden mellan växlarnas inköpspris — eller därmed jämförligt vederlag vid förvärvet — och vad som erhålls vid avyttring eller inlösen skall betraktas som ränta.

De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 1983 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering. För att undvika att någon blir dubbelbeskattad för den vinst som uppkommer vid en avyttring av en statsskuldväxel eller skattkammarväxel under år 1982 har särskilt angetts att de nya bestämmelserna inte gäller för avyttringar som har skett före den 1 januari 1983.

Lag om avdrag för utdelning på inte börsnoterade aktier

SFS 1982:336 (Prop 1981/82:191, SkU 65)

Reglerna innebär att dubbelbeskattningen av utdelad vinst i icke börsnoterade aktiebolag lindras. Detta åstadkoms genom att avdrag medges med 70 % av utdelat belopp. Avdragsrätten tillkommer aktiebolag som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk.

Vissa begränsningar gäller för avdraget. Avdrag medges således i princip inte för utdelning som tillfaller företag som är frikallade från skattskyldighet för denna. Det årliga avdragsbeloppet får inte överstiga 15 % av aktiekapitalet och får dessutom inte överstiga 700 000 kr.

Skattesparandet — Aktiesparfonder

SFS 1982:1207 (Prop 1982/83:58, SkU 9)

I lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer har införts bestämmelser för realisationsvinstberäkningen vid förtida inlösen av andelar i aktiesparfonder (jfr vidare s 23).

Skattesparandet — Skattereduktionen

SFS 1982:1199 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

Skattereduktionen för skattesparandet sänks med 10 % till 10 % för banksparende och 20 % för aktiesparende. Även procentsatserna för avdrag vid förtida uttag sänks med 10 %, till 15 % respektive 25 % (jfr vidare s 23).

Skattereduktion för aktieutdelning

SFS 1982:1192 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

Skattereduktion för aktieutdelning har upphävts med verkan fr o m 1983.

Vinstöverföring till ett utländskt företag med ekonomisk intressegemenskap

SFS 1983:123 (Prop 1982/83:73, SkU 18)

Enligt de nuvarande bestämmelserna i 43 § 1 mom KL kan en näringsidkares inkomst justeras om vinst har överflyttats till ett utländskt företag med vilket ekonomiskt intressegemenskap föreligger. Genom lagändringen sänks be-

viskravet. Det räcker fortsättningsvis med *att* det finns sannolika skäl att anta att ekonomisk intressegemenskap föreligger mellan näringsidkaren och den med vilken avtalet träffats *och att* det inte av omständigheterna framgår att villkoren tillkommit av andra skäl än ekonomisk intressegemenskap. I propositionen uttalar departementschefen bl a att vid bedömningen av om sannolika skäl föreligger eller inte så bör den oriktiga prissättningen som sådan kunna utgöra en indikation för att intressegemenskap råder. Departementschefen pekar också på en del naturliga orsaker till en ”felaktig prissättning”, exempelvis introduktion av en ny vara och konkurrenssituationen. Bevisbördan för att sådana naturliga orsaker föreligger åvilar i princip näringsidkaren. Departementschefen uttalar emellertid också att skattemyndigheterna bör acceptera att priserna kan variera från marknad till marknad utan att det nödvändigtvis beror på intressegemenskap. Departementschefen betonar att viss försiktighet måste iaktas vid sådana jämförelser. Den nuvarande regeln om försiktighet vid bedömningen av affärer mellan svenskt moderbolag och utländskt dotterbolag i nuvarande andra stycket av anvisningarna till 43 § KL upphävs. Departementschefen uttalar härtill att han inte anser det angeläget att i anvisningsform särskilt betona försiktigheten i moder/dotterbolagsförhållandet utan anser det tillräckligt med de uttalanden om försiktighet som han i övrigt gjort.

Enligt övergångsbestämmelserna gäller de äldre bestämmelserna fortfarande i fråga om inkomstöverföringar som hänför sig till tiden före ikraftträdandet, d v s före den 13 april 1983.

Avdrag för frivilligt periodiskt understöd

SFS 1982:421 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

Avdragsrätten för frivilligt periodiskt understöd har tagits bort.

Avdragsrätten för kapitalförsäkringspremier

SFS 1982:421 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

Avdragsrätten har slopats.

Extra avdrag för ålderspensionärer

SFS 1983:970—971 (Prop 1983/84:40 bil 5, SkU 12)

Pensionsförmånerna har för år 1983 bestämts med visst frångående av basbeloppet. Med anledning härav har reglerna för beräkning av de extra avdraget redaktionellt ändrats så att den grundtanken kan bibehållas att den folkpensionär som endast uppbär grundförmåner, d v s ålderspension jämte ett pensionstillskott, skall medges så stort extra avdrag att någon skatt inte skall påföras.

Inskränkt skattskyldighet för vissa stiftelser

SFS 1983:452 (Prop 1982/83:166, SkU 51)

Ytterligare tre rättssubjekt har fogats till förteckningen i 53 § 1 mom första

stycket d) KL över vissa stiftelser och andra juridiska personer som anses bedriva en så höggradigt allmännyttig verksamhet att deras skattskyldighet inskränks. Alva och Gunnar Myrdals stiftelse, Stiftelsen Landstingens fond för teknikupphandlingar och produktutveckling samt Stiftelsen Sveriges tekniskvetenskapliga attachéverksamhet skall samtliga vara befriade från skattskyldighet för inkomst och förmögenhet med undantag för skyldigheten att betala kommunal inkomstskatt för fastighetsinkomster. Bestämmelserna tillämpas fr o m 1982 års taxering för Stiftelsen Sveriges teknisk- vetenskapliga attachéverksamhet och fr o m 1983 års taxering för de andra stiftelserna.

Makars sambeskattning

SFS 1982:416—417 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

SFS 1982:1206 (Motion 1982/83:90, SkU 9)

Genom den senaste ändringen behandlas vardera makens B-inkomst upp till 5 000 kr alltid som A-inkomst.

Skattereformen

SFS 1982:416—420, 422 (Prop 1981/82:197, SkU 60)

SFS 1982:1188 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 50)

SFS 1982:1205 (Prop 1982/83:58, SkU 9)

SFS 1983:1047—1050 (Prop 1983/84:69, SkU 17)

SN 1982 s 365 (Anclow)

Reformens ena syfte är att sänka marginalskatten till cirka 50 % för inkomstökningar i skiktet upp till den s k ”brytpunkten” (16 basenheter). Basenheten har bestämts till 7 300 kr för taxeringsåret 1984, 7 600 kr för taxeringsåret 1985 och 7 800 kr för taxeringsåret 1986.

Det andra syftet med reformen är att minska värdet av underskott i främst inkomstlagen annan fastighet och kapital.

Reformen berör endast de som beskattas progressivt, nämligen

- fysiska personer
- dödsbon
- familjestiftelser.

Fullt genomförd innebär reformen att dessa betalar högst 20 % i statlig inkomstskatt upp till ”brytpunkten”. Med den kommunala inkomstskatten blir marginalskatten i dessa inkomstnivåer därigenom runt 50 %.

Tekniskt genomförs förändringen genom att den statliga inkomstskatten delas upp i två delar, nämligen grundbelopp och tilläggsbelopp.

Tilläggsbeloppet tas inte ut för inkomster understigande brytpunkten.

Det andra syftet — att begränsa värdet av underskottsavdrag — har medfört följande tekniska förändringar.

Grundbeloppet beräknas liksom den statliga inkomstskatten gjorts tidigare, d v s utifrån den beskattningsbara inkomsten. Vid beräkning av tilläggsbe-

lopp får inte avdrag göras för de underskott, som omfattas av avdragsbegränsningen.

Den beskattningsbara inkomsten är framräknad efter avdrag också för dessa underskott. Vid beräkning av underlaget för tilläggsbelopp utgår man från den beskattningsbara inkomsten och lägger till (återför) de avdrag som begränsningen rör. De återförda beloppen kommer därigenom att minska den statliga inkomstskatten endast vad gäller beräkningen av grundbelopp.

Följande tillägg skall därför göras.

— Eget eller från make överfört underskottsavdrag.

Undantag:

- 1 Eget underskott av schablonbeskattad annan fastighet (en- eller tvåfamiljsfastighet) minskas med inkomst av kapital, högst 30 000 kr.
- 2 Underskott av kapital minskas — om den skattskyldige yrkar det — med inkomsten av tjänst. Detta gäller bara under förutsättning att den skattskyldige har aktier eller andelar i så kallat fåmansföretag och till den del underskottet beror på ränta på skuld avseende förvärv av aktierna eller andelarna. Kvittningen får bara ske mot inkomst av tjänst som fått i form av kontant lön från fåmansföretaget.
- 3 Underskott av kapital som hänför sig till
  - a) ränta på skuld för arvsskatt eller gåvoskatt avseende jordbruksfastighet, inte schablonbeskattad annan fastighet (d v s flerfamiljshus) eller rörelse eller
  - b) ränta på skuld avseende förvärv av andelar i handelsbolag som innehar eller driver jordbruksfastighet, inte schablonbeskattad annan fastighet eller rörelsefår på motsvarande sätt som under 2) minskas med inkomst av fastigheten eller rörelsen.

— Förlustavdrag

— Vissa räntetillägg.

Räntetilläggen avser

- 1) Räntetillägg för bostadsförmån av jordbruksfastighet. Räntetillägget framräknas genom en fördelning av de sammanlagda räntekostnaderna i jordbruket på bostaden och övriga delar av förvärvskällan med hjälp av bl a taxeringsvärdena.

Räntetillägget minskas med

— underskott av jordbruksfastigheten

— högst 30 000 kronor av inkomsten av kapital.

- 2) Räntetillägg för bil, båt eller liknande tillgång i förvärvskällorna jordbruksfastighet, annan fastighet eller rörelse. Räntetillägget skall motsvara en beräknad ränta på tillgångens värde till den del den används privat.
- 3) Räntetillägg för lån som den skattskyldige eller någon denne närstående fått från den skattskyldiges arbetsgivare eller uppdragsgivare. Räntetill-

lägget skall motsvara skillnaden mellan sedvanlig ränta och den betalade räntan.

En möjlighet har införts att vid beräkning av underlaget för tilläggsbelopp kvitta underskott mot senare års överskott i samma förvärvskälla. Kvittningsrätten gäller i sex år och i inkomstlagen jordbruksfastighet, annan fastighet som inte schablonbeskattas och rörelse.

Förfarandet vid fastställande av underlag för tilläggsbelopp

SFS 1983:444 (Prop 1982/83:157, SkU 50)

SN 1983 s 327 Anclow

Det har beslutats att underlag för tilläggsbelopp (UTB) alltid skall fastställas, d v s fastställas även i de fall då UTB inte har någon betydelse vid den aktuella taxeringen.

För de flesta fall är det möjligt att göra en helt maskinell framräkning av UTB utan att något särskilt uppgiftslämnande behövs från den skattskyldiges sida. En situation då den skattskyldige måste lämna uppgift är då räntetillägg förekommer. I fråga om räntetillägg för räntefria eller lågförräntade lån har en begränsning av uppgiftsskyldigheten införts. Om förmånsvärdet av sådana lån från en och samma arbets- eller uppdragsgivare inte överstiger 100 kr skall det inte beskattas och uppgift behöver då inte lämnas.

Taxeringsnämndens beslut om fastställande av UTB är överklagbart, oavsett om det har omedelbar betydelse för skatteberäkningen eller ej.

Akkumulerad inkomst

SFS 1983:445 (Prop 1982/83:157, SkU 50)

SN 1983 s 330 Anclow

Inkomstskattereformen har också nödvändigtgjort vissa ändringar i fråga om skatteberäkningen för ackumulerad inkomst.

De beslutade ändringarna innebär att den särskilda skatteberäkningen skall omfatta såväl grundbelopp som tilläggsbelopp. Samtidigt har metoden för skatteberäkningen förändrats. I motsats till vad som nu gäller skall endast en skatteberäkning göras, och den skall grundas på ett genomsnitt av de tre senaste årens beskattningsbara inkomster resp UTB. Grundbeloppet resp tilläggsbeloppet beräknas med ledning av det senaste årets skatteskalor och multipliceras sedan med det antal år till vilka inkomsten hänför sig. De nya reglerna tillämpas fullt ut första gången vid 1986 års taxering. För 1984 och 1985 års taxeringar finns särskilda övergångsregler.

Skatteflykt

SFS 1983:75 (Prop 1982/83:84, SkU 20)

Riksdagen antog hösten 1980 bestämmelser om en generalkausul mot skatteflykt. Lagstiftningen är tidsbegränsad och gäller i fråga om rättshandlingar

som företas under åren 1981—1985. För rättshandlingar som företas under tiden den 1 mars 1983 — den 31 december 1985 gäller en mer generellt utformad klausul.

Tillämpningsområdet för de ursprungliga reglerna var begränsat till sådana skatteflyktsförfaranden som innebar att den skattskyldige kringgår en skattebestämmelse. För att ett förfarande skall anses innebära att en skattebestämmelse kringgås skall tre förutsättningar vara uppfyllda.

För det första skall förfarandet, med hänsyn till det ekonomiska resultat som — bortsett från beskattningen — har uppnåtts genom förfarandet, framstå som en omväg i förhållande till det närmast till hands liggande förfarandet.

För det andra skall förfarandet för den skattskyldige ha medfört en inte oväsentlig skatteförmån, och denna förmån skall kunna antas ha utgjort det avgörande skälet för valet av förfarande.

För det tredje skall en taxering på grundval av förfarandet klart strida mot grunderna för den bestämmelse som kringgåtts eller för de bestämmelser som skulle tillämpas om det av den skattskyldige valda förfarandet lades till grund för taxeringen.

Med rättshandling som har företagits av den skattskyldige skall likställas rättshandling som företagits av juridisk person vars inkomst helt eller delvis beskattas hos den skattskyldige.

Skatteflyktsklausulens tillämpningsområde har genom den ändrade reglerna utvidgats till att omfatta också andra förfaranden än de egentliga kringgåendefallen. Det har ansetts att skatteflyktsklausulen bör omfatta också sådana förfaranden som tillkommit i syfte att uppnå en skatteförmån, oavsett om dessa utgör omvägsförfaranden eller ej. Som förutsättning gäller även i fortsättningen att förfarandet måste ha berett den skattskyldige en inte oväsentlig skatteförmån. Vidare gäller att denna förmån på sannolika grunder skall kunna antas ha utgjort det huvudsakliga skälet för förfarandet och att en taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens grunder.

Som en följd av att klausulen kan tillämpas i andra fall än de egentliga kringgåendefallen har det varit nödvändigt att även justera bestämmelserna om hur taxering skall ske om klausulen tillämpas.

Hyreshusavgift

SFS 1982:1194—1195 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

SN 1983 s 424 (Melz). Se genmäle s 64 i detta nummer.

För hyreshusenheter med värdeår (utgångspunkten för att ange värdefaktorn ålder för hyreshus enligt 9 kap 3 § FTL) före 1975 skall en särskild avgift tas ut. Bostadshus som omfattas av räntesubventioner samt hus med lokaler som har uppförts eller byggts om efter år 1957 med stöd av statliga bostadslån m fl undantas. Dessutom faller hotell- och restaurangbyggnader, kiosker och

parkeringshus samt saneringshus och obebyggda tomter utanför avgiftsområdet.

Hyresavgift skall utgå med 2 % av taxeringsvärdet. Vid 1984 och 1985 års taxering dock 1 % resp 1,5 %.

Skattereduktion för fackföreningsavgift

SFS 1982:1193—1198 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15 och 16)

SFS 1983:448 (Prop 1982/83:157, SkU 50)

SN 1983 s 333 (Anclow)

En fysisk person som varit bosatt eller vistats här i landet under någon del av året skall medges skattereduktion för fackföreningsavgift. Skattereduktionen skall kunna uppgå till 40 % av den medlemsavgift som den skattskyldige har betalat under inkomståret. Underlaget för beräkningen av skattereduktionen är begränsat till 1 200 kr varför reduktionen blir högst 480 kr.

Den skattskyldige har möjlighet att begära skattereduktion antingen genom sin organisation eller genom egen ansökan till lokal skattemyndighet. Ansökan genom organisationen skall ske hos riksskatteverket senast den 15 juni taxeringsåret eller, om uppgifterna kan lämnas via ADB-medium, senast den 31 augusti samma år. Sista tidpunkt för egen ansökan har fastställts till den 30 september taxeringsåret.

Förmögenhetsbeskattningen

SFS 1982:1190 (Prop 1982/83:50 bil 2, SkU 15)

SFS 1983:968 (Prop 1983/84:40 bil 5, SkU 12)

Förmögenhetsskatten för fysiska personer m fl har höjts 0,5 procentenheter i skatteskalans alla skikt. Skatteuttaget har dessutom vid 1984 års taxering höjts med ytterligare en procentenhet i alla skikten i skalan. Dessutom har vid 1984 års taxering skattepliktsgränsen sänkts till 300 000 kr och skatteuttaget i den nya lägsta skiktet mellan 300 000 kr och 400 000 kr har satts till 1 %.

Ändringar i taxeringsförfarandet m m

SFS 1983:976 (Prop 1983/84:58, SkU 18)

Beloppsgränsen för enmansbeslut i taxeringsnämnd har höjts från 500 kr till 2 500 kr. Dessutom har ett förenklat underrättelseförfarande vid vissa fall av avvikelser införts. En skattskyldig skall kunna underrättas om avvikelse från deklARATIONEN genom en kodmarkering på skattsedeln. Detta underrättelseförfarande får endast användas vid uppenbara felaktigheter och om avvikelsen leder till att den skattskyldige får en lägre taxerad inkomst. En förutsättning är också att inte särskilda skäl i det enskilda fallet talar för att den skattskyldige underrättas genom ett särskilt skriftligt meddelande.

Uppgiftsskyldighet för vissa utlandsbetalningar

SFS 1983:122 (Prop 1982/83:73, SkU 18)

Fåmansföretag eller näringsidkare som är fysiska personer och som gjort avdrag vid inkomstbeskattningen för vissa ersättningar som har tillgodoförts mottagare i utlandet skall lämna uppgift i självdeklaration om ersättningsarnas sammanlagda belopp för varje land. Uppgiftsskyldigheten avser följande slag av ersättningar

- ränta, utom sådan som utgår därför att betalning inte erlagts i rätt tid
- royalty eller annan ersättning för upphovsrätt eller annan därmed jämförlig rättighet. Som exempel på sådana rättigheter anges i lagtexten rätt till patent, varumärke, mönster samt litterärt och konstnärligt verk.

Uppgiftsskyldighet omfattar såväl periodiska betalningar som engångsbelopp.

Utvidgad uppgiftsskyldighet för kreaturshandel

SFS 1983:385—386 (Prop 1982/83:105, SkU 49)

Tidigare var slakterier m fl inte skyldiga att lämna kontrolluppgifter för inköp som skett från bokföringsskyldig rörelseidkare. Detta undantag har nu inskränkts till att avse inköp av annat än slakt- eller livdjur. Därigenom är exempelvis slakterier numera skyldiga att lämna kontrolluppgifter över inköp av slakt- och livdjur från kreaturshandlare.

Uppgiftsskyldighet för utdelning på utländska aktier

SFS 1983:385 (Prop 1982/83:105, SkU 49)

Sveriges riksbank har under år 1982 gett tillstånd till viss försäljning av utländska aktier på den svenska marknaden. Som villkor för tillståndet gäller bl a att aktierna skall vara deponerade hos en bank och här representeras av sk depåbevis som utfärdas inom ramen för ett av VPC administrerat system (SDB-systemet). Enligt ändringarna skall i fortsättningen utbetalaren lämna kontrolluppgift beträffande aktier som följer detta system. Den som får utdelningen utbetald genom det nya systemet är således befriad från uppgiftsskyldighet enligt taxeringslagen i likhet med vad som gäller vid utdelning på svenska aktier i VPC-an slutna bolag.

Utvidgad uppgiftsskyldighet vid realisationsvinstgrundande avyttringar

SFS 1983:451 (Prop 1982/83:144, SkU 51)

En uppgiftsskyldighet i deklarationen för avyttringsåret har införts i fråga om egendomsöverlåtelser som — på grund av att köpeskillingen inte blivit tillgänglig för lyftning under avyttringsåret — skall beskattas vid ett senare års taxering.

Avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar

SFS 1982:1008 (Prop 1982/83:11, SkU 5)

SFS 1983:850—856 (Prop 1982/83:177, SkU 1983/84:5)

I en särskild lag infördes fr o m den 1 januari 1983 skyldighet för den som inte är huvudarbetsgivare i förhållande till en uppdragstagare att i vissa fall göra avdrag om 50 % av utbetald ersättning och inbetala och redovisa beloppet på samma sätt som gäller för preliminär A-skatt. Lagen gäller vissa tjänster som utgör skattepliktig tjänst enligt 10 § mervärdeskattelagen. Avdragskyldighet föreligger inte om det av faktura framgår att uppdragstagaren är registrerad för betalning av preliminär skatt eller mervärdeskatt. Faktura för juridisk person skall därför innehålla registreringsnummer för mervärdeskat-teredovisningen.

För uppdragsgivare som är fysisk person eller dödsbo gäller inte avdragskyldigheten för arbeten på schablonbeskattad fastighet. Uppdragsgivaren skall i dessa fall i stället redovisa utbetald ersättning på självdeklarationen.

Avdrags- och uppgiftsskyldigheten gäller endast för ersättningar som är minst 500 kr med ytterligare begränsningar för småhus- och lägenhetsägare.

Bl a har uppgiftsskyldigheten för denna kategori av uppdragsgivare begränsats. Uppgiftsskyldighet föreligger endast om ersättningen överstiger 1 000 kr och är, när sådan föreligger, begränsad till namn, postadress och i förekommande fall registreringsnummer till mervärdeskatt samt ersättningens storlek. Försäkran om att någon uppgiftspliktig ersättning inte har betalats ut behöver inte lämnas.

Dubbelbeskattningsavtal

Storbritannien

SFS 1983:120

Cirkulär (1950:491) med vissa anvisningar rörande tillämpningen av avtalet mellan Sverige och Storbritannien den 30 mars 1949 för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande inkomstskatter har upphört att gälla vid utgången av april 1983.

Tjeckoslovakien

SFS 1983:121

Kungörelsen (1962:634) angående mellan svenska regeringen och tjeckoslovakiska regeringen träffad överenskommelse om fritagande från beskattning av luftfartsföretags inkomster och förmögenhet har upphört vid utgången av april 1983.

Tunisien

SFS 1983:476 (Prop 1981/82:69, SkU 48)

Den tidigare kungörelsen (1961:493) avseende dubbelbeskattningsavtal med Tunisien har ersatts med en ny förordning.

Ungern

SFS 1982:709 (Prop 1981/82:147, SkU 69)

SFS 1982:985

Lag om nytt dubbelbeskattningsavtal och förordning med ikraftträdande.

II

Ändringar inför 1985 års taxering

Tjänstepension avseende tid efter den pensionsberättigades frånfälle

SFS 1983:311 (Prop 1982/83:157, SkU 44)

Genom ändring i punkt 1 första stycket av anvisningarna till 19 § KL har tjänstepension som avser tid efter den pensionsberättigades frånfälle till sin helhet gjorts skattepliktig. Tidigare betraktades den del av sådan pension som översteg socialförsäkringsförmån som begravningshjälp, d v s som skattefri.

Beskattning av statsbidrag (näringsbidrag) m m

SFS 1983:311—319 (Prop 1982/83:94, SkU 44)

SN 1983 s 339 (Lagebrant-Nordqvist)

Reglerna för beskattning av stöd till företag har ändrats. Termen statsbidrag har därvid bytts ut mot termen näringsbidrag.

De nya reglerna innebär att beskattningsreglerna har anpassats till de principer som bokföringsnämnden givit uttryck för i sina anvisningar angående redovisning av stöd i bokföringen. Detta innebär att i princip endast stöd som lämnas utan återbetalningsskyldighet är skattepliktigt. Stöd som lämnas med villkorad återbetalningsskyldighet är också skattepliktigt om återbetalningsskyldigheten är begränsad till de fall där

- näringsidkaren inte uppfyller de villkor som uppställts för stödet eller
- eljest något oväntat inträffar som uppenbarligen minskar förutsättningarna för stödet.

Den dispensmöjlighet som regeringen tidigare hade beträffande vissa lån för vilka återbetalningsskyldigheten var beroende av mottagarens framtida resultatutveckling eller annan liknande omständighet har upphävts. Det innebär att villkorliga stöd av det slaget i framtiden kommer att behandlas som lån. Om återbetalningsskyldigheten efterges skall det eftergivna beloppet i princip behandlas som ett näringsbidrag.

Av de nya bestämmelserna i andra punkten av anvisningarna till 19 § KL framgår också vilka skatteeffekter som inträder om ett statligt stöd med villkorlig återbetalningsskyldighet efterskänks.

I samband med de nya reglerna har också intagits en regel som gör det möjligt för den skattskyldige att skattemässigt balansera ett statsbidrag som erhållits i förskott till användningsåret.

De nya reglerna om näringsbidrag gäller också stöd från kommuner samt fonder och stiftelser som avses i 53 § 1 mom första stycket 1) KL. På grund

härav upphävs förordningen (1961:528) om skattefrihet för bidrag från norrlandsfonden, m m.

I anvisningarna till 36 § KL har införts en förtydligande regel med innehållet att kostnader som har täckts med bidrag från stat eller kommun eller genom näringsbidrag inte får inräknas i omkostnadsbeloppet. Den som lämnar näringsbidrag är genom ändring i 37 § 1 mom taxeringslagen skyldig att lämna kontrolluppgift.

Ej avdragsgill kostnad

SFS 1983:1051 (Prop 1983/84:68, SkU 16)

En bestämmelse i 20 § KL om att vattenföroreningsavgift enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg skall anses utgöra en icke avdragsgill kostnad har införts.

Förmånsbeskattning av jord- och skogsbruk

SFS 1983:1007 (Prop 1983/84:28, SkU 9)

Sedan 1978 års taxering medför uttag av vedbränsle till bostad på jordbruksfastighet inte förmånsbeskattning. Genom en ändring av anvisningarna till 21 § KL utvidgas detta undantag så att inte något uttag av bränsle för uppvärmning av bostad skall hänföras till intäckt av jord- och skogsbruk.

Skogsvårdsavgiften

SFS 1983:000* (Prop 1983/84:40 bil 7, SkU 12)

Skogsvårdsavgiften ändras ånyo.

Reparation och underhåll av byggnad i vissa fall

SFS 1983:972 (Prop 1983/84:40, bil 9, BoU 11)

Ett särskilt statligt räntestöd i form av årliga räntebidrag för bl a underhåll och reparation av hyres- och bostadsrättshus, dock ej villafastigheter, har införts. Till den del av kostnaderna för sådana reparations- och underhållsåtgärder ligger inom den i bidragsärendet beräknade kostnaden blir de inte omedelbart avdragsgilla utan får i stället skrivas av i samma takt som byggnaden i övrigt.

Ändringar i företagsbeskattningen

SFS 1983:983—986 (Prop 1983/84:64, SkU 14)

SN 1984 s 33 (Sandström)

Den högsta tillåtna lagerreserven har minskats från 60 % till 50 % av lagrets värde. Samtidigt har bolagsskattesatsen ändrats från 40 % till 32 %. Den nuvarande skyldigheten för aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker att betala in 20 % av vinsten till ett internvinstkonto skall gälla också för 1984 års vinster. Slutligen har det särskilda forskningsavdraget slopats. Den nya

---

* Något SFS-nummer fanns inte vid pressläggningen.

reglerna skall i princip tillämpas på räkenskapsår som påbörjats efter utgången av år 1983, d v s i normalfallet fr o m 1985 års taxering.

Reavinst på bostadsrätter

SFS 1983:1043—1046 (Prop 1983/84:67, SkU 13)

Regler om evig reavinstbeskattning av bostadsrätter har beslutats. Från vederlaget vid avyttringen skall avdrag medges för ingångsvärdet, vissa kapitaltillskott och kostnader för förbättringsarbeten. Vinstberäkningen skall liksom hittills vara nominell. Kapitaltillskott skall dock alltid tas upp till minst 1 000 kr om året. Storleken av den skattepliktiga andelen av vinsten skall bestämmas enligt en fallande skala som ansluter till vad som gällt tidigare. För bostadsrätter som vid avyttringstillfället innehafts mer än fyra år skall 25 % av vinsten tas upp till beskattning.

Om bostadsrätten förvärvats före den 1 januari 1974 får 150 % av andelen i föreningens förmögenhet den 1 januari 1974 tas upp som ingångsvärde. Förbättringskostnader och kapitaltillskott som är hänförliga till en tidigare tidpunkt beaktas inte vid vinstberäkningen.

Någon motsvarighet till de möjligheter till uppskov med beskattningen som finns vid fastighetsförsäljning har inte införts för bostadsrätterna.

Övergångsvis gäller särskilda regler för bostadsrätter som den 1 januari 1984 innehafts i minst 5 år. I sådant fall är vid 1985 och 1986 års taxeringar endast 5 % resp 15 % av vinsten skattepliktig. Dessutom skall vinstberäkningen under vissa förutsättningar göras med bortseende från försäljningar som skett under år 1983 mellan närstående personer.

Allemanssparande

SFS 1983:890—893 (Prop 1983/84:30, FiU 13)

Det nya sparsystemet är i princip öppet för alla fysiska personer fr o m det år de fyller 16 år. Allemanssparandet har två former, sparande på rikssparkonto i bank och aktiesparande i kapitalparfond.

Högsta tillåtna månadsinsättning är 600 kr. Totalt får en sparare sätta in högst 30 000 kr. Spararna får inom givna ramar fritt fördela sitt sparande mellan de båda sparformerna.

Avkastning och värdestegring på sparade medel är under obegränsad tid befriade från inkomstskatt. Under 1984 utgår vidare en särskild bonusränta på 5 % i båda sparformerna. För ungdomar mellan 16 och 25 år utgår motsvarande bonusränta för det första sparåret även efter 1984.

För sparande i kapitalparfond skall bildas nya fondbolag och fonder. Avkastning som tillfaller kapitalparfond skall vara fri från inkomstskatt.

Reglerna om allemanssparandet träder i kraft den 1 april 1984 och skattelättnaderna tillämpas på insättningar som gjorts därefter. Skattelättnaderna för skattesparsystemet upphör samtidigt såvitt gäller insättningar som sker ef-

ter den sista mars 1984. Avkastning och värdestegring på insättningar i skatte-sparandet under första kvartalet 1984 är skattefria. För detta sparande slopas skattereduktionen och någon bindning av sparmedlen sker ej. Sparande under första kvartalet 1984 kan således vid valfri tidpunkt tas ut utan avdrag.

Dubbelbeskattningsavtal

Bangladesh

SFS 1983:534 (Prop 1982/83:96, SkU 33)

SFS 1983:858

Ett nytt dubbelbeskattningsavtal och förordning med ikraftträdande.

Danmark, Finland, Island och Norge

SFS 1983:913 (Prop 1983/84:19, SkU 6)

SFS 1983:1041

Lag om nytt nordiskt dubbelbeskattningsavtal och förordning med ikraftträdande.

Italien

SFS 1983:182 (Prop 1982/83:81, SkU 23)

SFS 1983:857

Lag om dubbelbeskattningsavtal och förordning med ikraftträdande.

Japan

SFS 1983:203 (Prop 1982/83:109, SkU 32)

SFS 1983:769

Lag om dubbelbeskattningsavtal och förordning med ikraftträdande.

Singapore

SFS 1983:1012 (Prop 1983/84:35,)

Förordningen om tilläggsavtal till dubbelbeskattningsavtalet med Singapore.

Övrigt

Vinstdelningsskatt

SFS 1983:1086—1091 (Prop 1983/84:50, FiU 20)

SN 1984 s 27 (Sandström)

En vinstdelningsskatt införs för aktiebolag, ekonomiska föreningar, sparbanker och ömsesidiga försäkringsanstalter. Underlaget bestäms av taxeringsnämnden med utgångspunkt från företagets reella vinst, d v s det nominella resultatet justerat med hänsyn till inflationseffekter. Härfter medges avdrag med 500 000 kr eller med 6 % av lönesumman. Skatten utgår med 20 % av underlaget och är avdragsgill vid påföljande års taxering.

Dubbelbeskattningsavtal

Sri Lanka

SFS 1983:912 (Prop 1983/84:2, SkU 2)

Lag om dubbelbeskattningsavtal som träder i kraft när regeringen bestämmer.

Storbritannien och Nordirland

SFS 1983:898 (Prop 1983/84:5, SkU 3)

Lag om dubbelbeskattningsavtal som träder i kraft när regeringen bestämmer.

Allmän fastighetstaxering

SFS 1983:450 (Prop 1982/83:157, SkU 50)

SN 1983 s 335 (Anclow)

Allmän fastighetstaxering skall enligt nuvarande bestämmelser äga rum vart femte år. Den senaste allmänna fastighetstaxeringen skedde år 1981 och nästa skulle således egentligen ha ägt rum år 1986 men har flyttats fram ett år till år 1987.

Beskattningen av trygghetsförsäkringar för yrkesfiskare m m

Prop 1983/84:82. (Riksdagen kommer att ta ställning till förslaget först under våren)

I propositionen läggs fram förslag om beskattningsregler för det nyligen införda särskilda försäkringsskyddet för yrkesfiskare. Skyddet omfattar tre försäkringsformer, nämligen grupplivförsäkring genom avtal, avtalsgruppsjukförsäkring och trygghetsförsäkring vid arbetsskada. Förslaget innebär att dessa försäkringsformer får samma skattemässiga behandling som motsvarande kollektiva försäkringar för anställda och lantbrukare, d v s främst att förmånen av fri premie inte behöver tas upp som inkomst.

I propositionen föreslås vidare att livförsäkringsanstalter befrias från beskattning av sådana kapital- och fastighetsinkomster som belöper på avgångsbidragsförsäkringar vilka grundas på kollektivavtal.

Med anledning av att kungörelsen (1926:389) om allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjurssjukdomar har upphävts fr o m utgången av juni 1983 föreslås slutligen att de försäkringsanstalter som gjort avsättningar till särskilda reservfonder enligt kungörelsen får möjlighet att utan någon beskattningskonsekvens föra över de avsatta medlen till sina resp utjämningsfonder.

De nya bestämmelserna föreslås i huvudsak bli tillämpliga redan vid 1984 års taxering.

En Redovisningskonsult SRF har god kompetens.

Det är inte bara kvalificerad ekonomisk rådgivning, som en Redovisningskonsult SRF i dag kan erbjuda sina uppdragsgivare. De besitter en uttalad kompetens på de flesta problemområden, som möter en företagare. Detta förklaras inte bara av de kunskapskrav, vilka ställs för nominering till Redovisningskonsult SRF. Kontinuerlig aktualitets- och vidareutbildning medverkar här till. Liksom kurser, erfarenhetsutbyte mellan kollegor och kontinuerlig information från förbundet.

Bakom sig har dessutom Redovisningskonsulten SRF ett kompetent kansli och fristående högt kvalificerade experter i företagsekonomi, skattefrågor, associationsrätt, allmän juridik, databehandling m m.

Dessa krav ställer vi på våra ledamöter.

För att bli ledamot i Sveriges Redovisningskonsulters Förbund och få använda yrkesbeteckningen Redovisningskonsult SRF måste en sökande

- vara över 25 år
- ha minimum 5 års praktisk erfarenhet av redovisning och ekonomisk förvaltning, varav minst 3 år på redovisningsbyrå

- vara yrkesverksam som redovisningskonsult
- behärska gällande rättsregler rörande redovisning och beskattning
- ha teoretiska kunskaper motsvarande ekonomisk gymnasieutbildning

I dag finns ca 600 Redovisningskonsulter SRF över hela landet. De svarar för ekonomiska och administrativa frågor åt ca 75.000 företag. Redovisningskonsulten SRF finns alltid nära till hands för varje företag.

SVERIGES REDOVISNINGSKONSULTERS FÖRBUND

SRF

— företagarens nära
rådgivare och samtalspartner.

Förbundsadress:

Magasinsgatan 7 A, Box 143, 791 23 FALUN Tfn 023-181 30.